

www.

ROVDYR.org

FOLKEAKSJONEN
NY ROVDYRPOLITIKK
NR. 2 - JUNI 2020

DRAMA i vårsnøen

**Rotevatn møtte veggen
i Stortinget**

**Skadefellingsbonanza
i Sverige**

Redaktører:

Åsmund Ystad og Nils Solberg

Andre bidragsytere:

Svein Egil Hatlevik
Aina Bye
Laila Hoff

Foto forside:

Bjørnedrept rein i Indre Namdal
Foto: Mattias Jåma

Grafisk produksjon

Kreator, Ål
www.kreator.no

Trykkesak
2041 0379

ISSN 1503-5778

Innhold

En ny tid.....	3
Møtte veggen i Stortinget.....	4
WWF mot staten til Høyesterett.....	4
Den verste vinteren og våren i hele mitt liv.....	6
Nye medlemmer i de regionale roviltnemndene.....	8
Virkelighetsfjern saksbehandling i Miljødirektoratet.....	9
54 jerveynglinger 2020 pr. 1. juni.....	9
Hensynsløs bjørneforvaltning i beiteland.....	10
Skadefellingsbonanza i Sverige i vår.....	11
20 år med ulv som nabo.....	12
Blikkontakt med ulven.....	14
Arne Sveen får strengt vernet ulv i nærmiljøet.....	15
Folkeaksjonens ledelse og politikk:.....	16
Sjekk folkeaksjonens nettbutikk: www.rovdyr.org	18
Husk å registrere deg som lisensjeger.....	19
Noen tanker fra en gjeters notatblokk.....	20
Gaupa var ikke utryddet likevel.....	22
Kontaktinformasjon for Folkeaksjonens lokallag.....	23

Til våre gode medlemmer

Åsmund Ystad

Våren ble spesiell. Med bråstopp i årsmøter og foredrag i lokallagene. Folkeaksjonens landsmøte er utsatt til høsten, tidligst i november. Dere vil alle få informasjon, og invitasjon, når vi åpner opp igjen med møter og foredrag.

Det er utfordringer som vi kan leve med, de finner sin løsning. Men det er synd med møteplassene som forsvinner, alle messene der FNR treffer våre gode medlemmer, og hvor vi melder inn mange nye. Deltagelse på messer og bygdadager omkring i landet har vært viktig for medlemskontakt og ikke minst for nyverving.

Derfor trenger vi hjelp i sommer. De som kan tenke seg å drive medlemsverving lokalt vil være gull verdt for oss.

På side 16 og 17 i dette bladet info og verveskjema. Og vi har skjema på www.rovdyr.org.

Og ønsker du å gå systematisk til verks kan du få tilsendt Folkeaksjonens vervebag (bildet), med Rovdyrtidskrift, klistremerker og capser til bruk i arbeidet.

Da tar du kontakt med daglig leder
Åsmund Ystad, tlf. 975 95 119
eller epost: aksjonen@rovdyr.org
eller bruk kontaktskjema på
www.rovdyr.org

En ny tid

Enkelte kommuner har allerede sin egen tidsregning: før og etter elgjakta. Nå kommer hele Norge til å få en ny tidsregning.

Nils Solberg. FOTO: SCANPIX

Nils Solberg, styreleder

I mars fikk vi enorm utfordring, nemlig koronaviruset. I skrivende stund kan det virke som våre myndigheter har håndtert krisa på en god måte. Antall døde og smittede har vært lavt i motsetning til for eksempel i Sverige. Men vi vil alltid bruke uttrykket før og etter koronapandemien.

Det startet kjapt med hamstring, og folk var bekymret for matvaresikkerheten og selvforsyningen. Det har vist seg at det gikk bra likevel. Men faktum er at vi ikke er selvforsynte med mat, noe som burde være en selvfølge. Kriser kan skje igjen.

Vi kan produsere mengder med kjøtt i skog, fjell og utmarksbeite generelt. I motsetning til andre land som vi importerer fra er det norske kjøttet nærmest antibiotikafritt og kortreist. Vi spiser lykkelige dyr her til lands enten det er elg, reinsdyr eller lam.

Så er det folk i organisasjoner på vernesiden som mener at dette kjøttet skal gå i rovdyrkjeften. Det er både snobbete og virkelighetsfjernt. Folk må bare knaske salat og gulrøtter for meg, men de skal ikke bestemme hva jeg skal spise. Jeg vil spise kjøtt fra lykkelige og friske dyr – uten innblanding fra Disney-folket.

Det har vært to viktige seire i Stortinget den siste tiden. Regjeringen Solberg lar som kjent

Venstre styre Klima- og miljødepartementet som de vil og bytter ut den ene statsråden verre enn den forrige.

Regjeringen prøvde å avpolitiserer rovdyrpolitikken, som er en stein i skoen for dem. De foreslo å opprette en upolitisk klagemnd. Hvor de hadde tenkt å finne en upartisk jurist og upartiske medlemmer til en slik nemnd, kan man jo spørre seg. Men det får vi aldri vite. Regjeringens forslag ble nedstemt av opposisjonen! Det skjedde også med regjeringens forslag til å redusere antall rovviltregioner. Minister Rotevatn gjentar stadig at regjeringens rovdyrpolitikk er en suksess. Det er et syn stortingsflertallet ikke deler.

Dette var to viktige seire for Folkeaksjonen Ny Rovdyrpolitikk og andre organisasjoner vi samarbeider med. Det ble lagt ned et voldsomt arbeid med politisk påvirkning – og det viser seg at det nytter, det arbeidet vi gjør.

Opposisjonen i Stortinget gjorde en god jobb i disse sakene. Det er også positivt at regjeringspartiene snudde og støttet Arbeiderpartiets forslag om lovendring som tydeliggjør bestandsmålet som argument for fellingsvedtak. Men de partiene som stemte for dette forslaget er allerede uenige om hva lovendringen vil bety i praksis så betydningen

av dette vet vi ikke før slikt fellingsvedtak er gjort og klagen behandlet.

FNR vil være mindre synlig i sommer enn tidligere. Vi er ikke å treffe på messer og møter på grunn av koronatiltakene. Det er synd, for vi liker veldig godt å treffe medlemmene ansikt til ansikt og ha hyggelige samtaler. Men vi treffes nok snart igjen. I mellomtiden arbei-

“ Folk må bare knaske salat og gulrøtter for meg, men de skal ikke bestemme hva jeg skal spise. Jeg vil spise kjøtt fra lykkelige og friske dyr – uten innblanding fra Disney-folket.

der vi i ledelsen målbevisst videre med våre oppgaver og politisk påvirkning. Det nytter! Resultatene kommer litt etter litt.

Til slutt vil jeg ønske dere en riktig god sommer – så må vi bare håpe at den blir mindre blodig enn den forrige, selv om våren i mange reinbeiter har vært grusom.

Lev smart og legg norsk sunt kjøtt på grillen!

Møtte veggen i Stortinget

Regjeringens forslag om ny uavhengig rovviltklagenemnd og færre rovviltregioner ble nedstemt av stortingsflertallet.

Klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn får ikke gjennomført regjeringens forslag om avpolitisering og sentralisering av den regionale rovviltforvaltningen.

FOTO: VIDAR RUUD NTB/SCANPIX

Åsmund Ystad

Et flertall bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet forkastet 26. mai regjeringens forslag til etablering av uavhengig klagenemnd og reduksjon av antall rovviltregioner.

Flertallet har dermed lyttet til Folkeaksjonen ny rovdryppolitikk som sammen med en rekke andre organisasjoner har kjempet mot det vi i Folkeaksjonen har kalt en demontering av den regionale rovviltforvaltningen.

Nei til uavhengig klagenemnd

I høringsinnspill og komitehøringer har FNR argumentert sterkt mot en ny uavhengig klagenemnd med jurister og fageksperter. Rovdyrforvaltning i Norge betyr en rekke samfunnsmessige avveininger, politiske oppgaver som helt klart utføres best av politikere. En ord

ning med uavhengig rovviltklagenemnd ville avpolitisert forvaltningen og gjort det umulig å ansvarliggjøre statsråden i Stortinget. Det ville vært udemokratisk og konfliktskapende og rettsaker ville blitt den vanlige videre saksgangen, en jussifisering av rovdryrforvaltningen som FNR hele tiden har advart mot.

Stortingsflertallet har med sin avvisning slått fast at regjeringen fortsatt skal behandle alle klagesaker og kunne stilles til ansvar i Stortinget.

Fortsatt åtte forvaltningsregioner

Det samme flertallet i Stortinget avviste også regjeringens forslag om å redusere antall rovviltregioner fra dagens åtte til seks.

FNR har framholdt at regionale rovvilt-nemnder med god lokal forankring er den

beste måten å bygge legitimitet for rovdryrvernet og gjennom det lage best mulige praktiske løsninger til det beste for alle berørte parter og gjennom det redusere konfliktnivået.

Færre og større regioner ville bety lengre avstand til de berørte og vanskeliggjøre god kommunikasjon med lokale myndigheter og organisasjoner. En slik sentralisering forskyver flytter makt fra folkevalgte til byråkrati og eksperter.

Det var nettopp dette de tidligere stortingsforlikenes vedtak om regional rovdryrforvaltning skulle motvirke.

Stortingsflertallet med Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet står fast på at dagens regionale inndeling er en viktig del av norsk rovdryrforvaltning.

Regjeringen hadde i sin sentraliseringsiver foreslått både 4 og 5 regioner, og prøvde seg til slutt med en

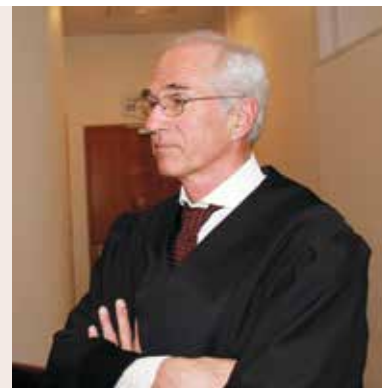
WWF mot staten til Høyesterett

Borgarting lagmannsrett avsa 29. januar 2020 dom i «ulvesaken», WWF mot staten. Rettens flertall fant at KLDs vedtak 1. desember 2017 om lisensfelling av ulv i revirene Julussa og Osdalen er ugyldig som følge av feil rettsanvendelse. En samlet lagmannsrett fant at vedtaket av samme dato om felling av ulv utenfor ulvesonen er gyldig.

Både staten og WWF har anket dommen, og begge ankene er tillatt fremmet. WWF

anker vedtaket om at felling av ulv utenfor ulvesonen er gyldig, mens staten har anket at vedtaket om felling av ulv i ulvesonen er ugyldig.

Når Høyesterett har tatt saken til behandling, vil det forhåpentligvis gi en avklaring av forholdet mellom Bernkonvensjonen og norsk rovviltforvaltning.

Advokat Stein Erik Stinessen møter i Høyesterett som statens partshjelper i ulverettsaken mot WWF.

FOTO: SVEIN EGIL HATLEVIK

reduksjon til 6 rovviltregioner. Men Stortinget sa nei, dagens åtte regioner består.

Strengere nødverge

Regjeringen fikk dessverre flertall for endring av nødvergeparagrafen i naturmangfoldloven § 17 annet ledd. Mot Sp og Frps stemmer vedtok Stortinget en lovendring som stiller tilleggskrav til at vilt kan avlives under angrep på bufe, tamrein, hund og fjørfe.

Tilleggskravet er at vilt kun kan avlives «når det må anses påkrevd», en endring som Klima- og miljødepartementet hevdet at Bernkonvensjonen krevde at Norge skulle gjennomføre.

Stortingsflertallet la til grunn at lovendringen betyr en utvidelse av nødvergeretten fordi det nå vedtatte lovforslaget åpner for felling under «..pågående eller umiddelbart

forestående angrep» der det før het «...under direkte angrep».

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk er uenig i at dette er en utvidelse fordi dette bare er en tilpasning til en allerede etablert praksis, tolket av Høyesterett.

Skremmeskudd og jaging med stokk

Problemet med tilleggskravet om at vil kun kan avlives «når det må anses påkrevd» er dårligere rettsikkerhet for den som avliver vilt fordi hun eller han heretter må forholde seg til en rekke hensyn som må vurderes i løpet av få sekunder. Tilleggskravet gir politi og påtalemyndighet et større handlingsrom til å stille spørsmål ved, og trekke i tvil, nødvendigheten av enhver nødvergefelling.

Det vil kreves vurdering av alt fra det angripende rovdyrets egentlige formål med sin oppførsel, til alle mulig andre hensiktsmessige tiltak som hojing og skriking til avfyring av skremmeskudd, og som Klima- og miljødepartementet skrev i høringsbrevet, «jaging med stokk».

Og en ekstra lovendring på tampen

Litt overraskende kom det fram i stortingsdebatten 3. juni at både Høyre, Venstre og KRF i Stortinget ville støtte Arbeiderpartiets forslag om å endre naturmangfoldloven slik at bestandsmålet ble et selvstendig argument for fellingsvedtak.

Arbeiderpartiets lovforslag var «Det skal ved vurdering av uttak av rovvilt etter første ledd bokstav c legges vekt på om bestandsmål som er vedtatt i Stortinget, er nådd.»

Nederlag på hjemmebane

I komiteinnstillingen to uker tidligere var det bare et mindretall med Arbeiderpartiet og Senterpartiet som støttet forslaget. Men før avstemmingen i Stortinget hadde regjeringspartiene snudd, mot statsråd Rotevatns anbefalinger.

Det ble imidlertid diskusjon om betydningen av lovendringen, om det i det hele tatt ville utgjøre noen forskjell.

For mens Arbeiderpartiet i sin begrunnelse skrev at lovendringen ville betyr at «Vilkåret for felling skal anses å være oppfylt når bestandsmålet er nådd», forklarte regjeringspartiene at de kunne støtte lovendringen fordi den bare ville tydeliggjøre dagens etablerte praksis.

Det samme sa statsråd Sveinung Rotevatn som tok nederlaget med fatning fordi lovendringen neppe ville utgjøre noen forskjell.

Fremskrittspartiets Jon Georg Dale kritiserte da også Arbeiderpartiet fordi lovforslaget bare ville sikre videreføring av dagens forvaltningspraksis.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk er i utgangspunktet positiv til endringer som sikrer en forvaltning i tråd med Stortingets vedtatte bestandsmål. Men klok av skade er det grunn til å vente med applausen til nye fellingsvedtak er gjort, klagene behandlet og rettsvesenet har sagt sitt om den nye lovhjemmelen holder vann.

Dag Terje Andersen (Ap) under debatt om endringer i naturmangfoldloven i Stortinget 3. juni:

«Vi ber folk om å leve med de fire store, og vi vil fortsette med det. Men da må de kunne stole på at når bestandsmålet er oppnådd, ja, så står også vi ved at da er bestandsmålet oppnådd. Det er det konflikten i stor grad har dreid seg om, og det er bakgrunnen for Arbeiderpartiets forslag. Vi har nemlig blitt møtt av tidligere statsråder med at selv om bestandsmålet er nådd, kan vi ikke ta ut dyr fordi det er andre deler av loven som sørger for at vi ikke har hjemmel for det. Nå får vi altså en selvstendig hjemmel som skal kunne bekrefte at Stortingets vedtak skal følges opp.»

Den verste vinteren og våren i hele mitt liv

Bengt Åke Jåma, reineier i Låarte sijte i Nord-Trøndelag. Sporrekka til venstre er jervetrafikk til og fra drept rein.

Dette sier Bengt Åke Jåma. Snart 71 år. Vokste opp i en reindriftsfamilie og har holdt på med reindrift i hele sitt yrkesaktive liv i Låarte sijte i Nord-Trøndelag.

✍️ Tekst og foto: Aina Bye, naturfotograf og reineier

Vinteren har vært preget av skiftende vær, mye snø, regn og vind. Beitet i fjellet ble tidlig låst på grunn av ising på bakken. En flom gjorde at elver og bekker ble åpne med høye snøkanter. Vanskelig å komme fram for både rein og folk. Reinen trakk langt ned i skogene med den følge at det ble vanskelig for oss å passe på. Bratt og kupert landskap like ved jernbane og veier. 12 tunneler på en strekning på 2 mil sier litt om landskapet. Vi har mista mellom 40 og 50 rein på jernbanen i vinter. I motsetning til rovdyra, så varsler jernbaneverket når de har kjørt på rein.

Man skal ikke bry seg så mye om de opphetede ordkrigene som foregår på sosiale

media omkring rovdyr. Men til de som omtaler reindriftsutøverne som sofagriser og ikke tar vare på dyrene sine – kan jeg bare si at de vet ikke hva de snakker om. Jeg sier bare kort - en reindrifutøver er en tøffing! Her gjelder ikke vanlige arbeidsvilkår og forhold. I tillegg ligger den konstante uroa i forhold til rovdyra der. De dagene det er umulig å gjete på grunn av været. Hva skjer? Hvor mange rein blir drept? Finner vi dem før de snør ned eller blir spist opp? Jerven er over tid det største problemet for oss. Ellers sliter vi med kongeørn, gaupe og bjørn.

Våren ble en dårlig oppfølger – kald og nesten full vinter i fjellet. Det var ikke beite i kalvingslandet. Vi måtte la simlene gå dit de fant mat i stedet for å holde de samlet i kalvingslandet. Dermed vanskeligere for oss å passe på. Vi

gjeter forsiktig i ytterkantene på denne tiden for å ikke forstyrre samspillet simle og kalv.

Den første bjørnen kom ut 14. april og det har vært mellom 5 og 6 enkeltbjørner i landet vårt etter denne. Disse har vi prøvd å holde rede på så godt det har latt seg gjøre. Men de forsvinner fort ned i ulendt terreng eller så gjør dårlig vær at de blir borte for oss.

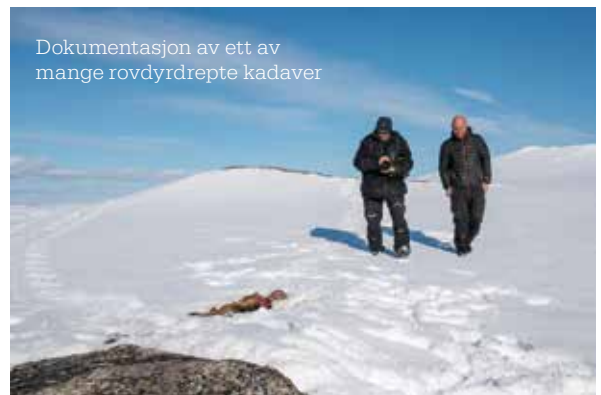
De fleste reinkalvene blir født i mai. Ingen tror vel det er tilfeldig at binner legger seg i hi mitt i reinens kalvingsland, for så å komme ut med unger når de nyfødte reinkalvene er som mest sårbare. Først fikk vi ei binne med to fjorårsunger opp på et fjell hvor det faktisk var beite. Reinen ble selvfølgelig jaga derifra og hvor mange kalver som gikk med – det vet vi ikke. Sultne bjørner spiser ofte alt.

Så kom det ei binne med en årsunge i nesten samme område. Nå syntes vi at det var nok og søkte om fellingstillatelse. Det tok ikke mange timene før avslaget kom. Vi hadde ikke regna med å få hjelp heller. Hos oss har rovdirene førsteprioritet. Både jerv og bjørn. Den vedtatte målsettinga for antall ynglinger er overoppfylt for jerv i flere år, men ikke for bjørn.

Hva gjør vi? Vi har liksom lov til å jage bort bjørnen fra kalvingslandet om vi treffer på den. Det er noe som må gjøres med varsomhet og med mulighet for retrett. Vi kan ikke presse på så mye at bjørnen føler seg så truet at den angriper oss. Vi kan ikke ha bjørner som lærer seg å jage oss. Dessuten, sånn som situasjonen er nå med rein over alt – hvor kan den jages?

Hva gjør vi mer? Vi leter kadaver. Tenk vi drar ut i fjellet med det i bakhodet at vi må finne drept rein for å få mest mulig erstatning! Vi bruker dagevis på å lete og kjøre etter spor. Noen ganger finner vi de og andre dager finner vi ingenting. Da burde vi være glade – men det sniker seg inn en slags skuffelse – vi vet at det sikkert ligger noen der som vi ikke har funnet.

Vi elsker livet vårt i naturen og med reinen.
Vi driver med vettug matproduksjon – naturbeite som gir et godt og sunt kjøtt. Det kjennes meningsløst at i snitt halvparten av årets kalver går til rovdyra

Dokumentasjon av ett av mange rovdireprepte kadaver

I tillegg til ei binne med fjorårsunger har vi denne binna med årsunge midt i kalvingslandet.

På en av turene nå i mai skremte vi tilfeldigvis opp ei kongeørn fra en barflekk. Vi lette og fant restene av en kalv. Den hadde vi aldri funnet om vi ikke skremte opp ørna.

Vi elsker livet vårt i naturen og med reinen. Vi driver med vettug matproduksjon – naturbeite som gir et godt og sunt kjøtt. Det kjennes meningsløst at i snitt halvparten av årets kalver går til rovdyra. I tillegg til voksen rein.

Det går seint å nå det politisk vedtatte bestandsmålet for bjørn. Svenskene får litt av skylda. På svensk side får samene effektiv hjelp til å ta ut bjørn som kommer inn i kalvingslandet og gjør skade. Hos oss er bestandsmålet for jerv oppnådd for lenge siden, uten at det skjer så mye. Dette gjør at jeg håper at bestandsmålet for bjørn ikke oppnås – vi har så alt for mye som det er!

Artikkelforfatteren Aina Bye er gift med Bengt Åke Jåma

Nye medlemmer i de regionale rovviltnemndene

Klima og miljødepartementet har oppnevnt nye medlemmer til de regionale rovvilt-nemndene. Medlemmene utgår fra de nye fylke-stein-gene etter valget høsten 2019 og er oppnevnt for perioden 2019-2023. Medlemmer oppnevnt av Sametinget er oppnevnt tidligere for perioden 2017-2021 og fortsetter sitt arbeid i de nye nemndene.

 Åsmund Ystad

Oppnevningen av nye medlemmer skjedde før regjeringen i april la fram forslag for Stortinget om reduksjon av antall rovvilt-nemnder fra åtte til seks regioner men etter at Stortinget nylig avviste regjeringens endrings-forslag blir oppnevningene stående.

Fylkeskommunene har foreslått medlemmer og varamedlemmer, men det er departementet som har vedtatt endelig hvem som skal være faste medlemmer i rovvilt-nemndene.

Her er oversikten over alle medlemmene i dagens åtte regionale rovvilt-nemnder. Nå vet du hvem du skal kontakte hvis du har behov.

Kart over regionale rovvilt-nemnder i Norge

Region 8 Troms og Finnmark

John Roald Karlsen, Storslett, Fremskrittspartiet (Leder)
Sigrund Hestdal, Sørkjosen, Arbeiderpartiet
Ulf Ballo, Tana, Arbeiderpartiet
Karen Anette Anti Oskal, Målselv, oppnevnt av Sametinget
Aslak Mathis Eira, Karasjok, oppnevnt av Sametinget

Region 7 Nordland

Berit Hundåla, Mosjøen, Senterpartiet (Leder)
Stig Tore Skogsholm, Alstadhaug, Høyre
Mona Nilsen, Narvik, Arbeiderpartiet
Kim Haugan Schei, Hattfjellidal, Senterpartiet
Nils-Johan Kappfjell, Namsskogan, oppnevnt av Sametinget
Olof Anders Kuhmunen, Saltdal, oppnevnt av Sametinget

Region 6 Midt-Norge

Kari Anita Furunes, Meråker, Senterpartiet (Leder)
Pål Sæther Eiden, Vikna, Høyre
Per Olav Skurdal Hopso, Melhus, Arbeiderpartiet
Kristin Marie Sørheim, Tingvoll, Senterpartiet
Maja Britt Renander, Rennebu, oppnevnt av Sametinget
Mattias Jåma, Snåsa, oppnevnt av Sametinget

Region 5 Hedmark

Stein Tronsmoen, Tynset, Senterpartiet (Leder)
Kjerstin G. Lundgård, Ringsaker, Arbeiderpartiet
Mari Gjestvang, Ringsaker, Senterpartiet
Rune Øygarden, Ringsaker, Høyre
Jon Anders Mortensson, Engerdal, Sametinget

Region 4 Oslo, Akershus, Østfold

Lise Hagen Rebbestad, Skedsmo, Høyre (Leder)
Dagfinn Sundsbø, Fet, Senterpartiet
Benedikte Lund, Moss, Miljøpartiet de grønne
Kjell Håvard Jensen, Hobøl, Fremskrittspartiet
Arne Haabeth, Oslo, Miljøpartiet de grønne

Region 3 Oppland

Aud Hove, Skjåk, Senterpartiet (Leder)
Hans Kristian Enge, Lillehammer, Arbeiderpartiet
Kari Anne Jønnes, Brandbu, Høyre
Anne-Marte Kolbjørnhus, Dokka, Arbeiderpartiet
Johannes Christian Wahl Gran, Lillehammer, Miljøpartiet de grønne

Region 2 Sør-Norge

Rune Hogsnes, Tønsberg, Høyre (Leder)
Terje Riis Johansen, Skien, Senterpartiet
Maja Foss Five, Skien, Senterpartiet
Margit Dale, Valle, Senterpartiet
Ståle Sørensen, Drammen, Miljøpartiet de grønne

Region 1, Vest-Norge

Aleksander Øren Heen, Årdal, Senterpartiet (Leder)
Beate M. Johnsen, Farsund, Venstre
Trude Brosvik, Gulen, Kristelig Folkeparti
Sigbjørn Framnes, Stord, Fremskrittspartiet
Hanne Marte Vatnaland, Ålgård, Senterpartiet

Virkelighetsfjern saksbehandling i Miljødirektoratet

Spør hva de trenger for å gi skadefelling? Har du DNA, trenger de ikke det. Har du kadaver, må de ha skadegjørere. Har du skadegjørere, må du ha flere. Har du flere, er det ulike skadegjørere som gaupe, jerv, bjørn og ørn – og da blir de usikre på hvem som er verst.

Laila Hoff, Hattfjeldal

Og sånn kunne man skrevet ei bok, boka om hvordan primærnæringene, fjellkulturen og det samiske reindrifta raseres av myndighetene.

Denne våren har jeg brukt utallige timer til å få Miljødirektoratet til å forstå virkeligheten. Blod og tårer flyter i kalvingslandet til reindrifta. Men forvaltningen gjemmer seg bak stadig nye bortforklaringer.

Arbeidsdagen for reineierne i Hattfjeldal i mai måned har handlet om å finne kadaver – i beiteprioritert område. Reineierne slåss mot klokka. Hver natt er et mareritt, hver scootertur gir nye funn av simler som roper på kalv. Men de finner bare skinnfiller og rester av det som skulle blitt fremtidens flokk.

I stedet for nytt liv i fjellet renner det blod og tårer i kalvingslandet. Først etter 89 dokumenterte rovdrydrepte reinkalver og mange uker på tråden til ulike aktører i forvaltningen, både i nord og i sør og høgt og lågt, kom endelig SNO med skadefellingstillatelse og tok ut en stor hannjerv siste dagen i mai.

Det skal ikke være slik

Jeg savner en helhetlig naturforvaltning, som skjønner at denne ekstreme våren er nok. Jeg savner ei forvaltning som forstår at enkelte år må man ha hjelp til å ta ut skadedyr før folk og flokk er rasert. Jeg savner saksbehandlere som har kompetanse og praktisk kunnskap, vett i skallen og besluttsomhet.

I stedet må vi høre på at rovdyrstatsråd Sveinung Rotevatn står i Stortinget og snakker om at prioriteten er bærekraftige rovdyrstammer. Hva slags bærekraft snakker han om når tamrein er hovedfôret til rovdyra? Og så viser han til at det er overproduksjon av kjøtt. Men når ble økt rovdyrtrykk godkjent som reguleringsmetode for kjøttproduksjon?

Forvaltningen ser bort fra stortingsmeldinger, rovviltforlik og forvaltningsplan for rovvilt i Nordland. Dette er styringsverktøy som skal brukes.

I stedet hører vi stadig nye vikarierende argumenter, i fullstendig mangel på vilje til å innrømme at beitedyr skal ha et større vern enn rovdyr i prioriterte beiteområder og kalvingsland.

54 jerveynglinger 2020 pr. 1. juni

Dato	Kommune	Status
Region 3 – Oppland		
04.05.20	Sør-Fron	Antatt
28.04.20	Nord-Fron	Dokumentert
14.04.20	Lom	Antatt
01.04.20	Skjåk	Dokumentert
30.03.20	Skjåk	Dokumentert
27.03.20	Skjåk	Dokumentert
05.03.20	Skjåk	Dokumentert
Region 5 – Hedmark		
05.05.20	Stor-Elvdal	Dokumentert
28.04.20	Rendalen	Dokumentert
07.04.20	Stor-Elvdal	Dokumentert
06.04.20	Rendalen	Dokumentert
20.03.20	Stor-Elvdal	Dokumentert
06.03.20	Rendalen	Dokumentert
Region 6 – Trøndelag og Møre og Romsdal		
07.05.20	Holtålen	Dokumentert
07.05.20	Grong	Dokumentert
29.04.20	Oppdal	Antatt
28.04.20	Meråker	Dokumentert
28.04.20	Snåsa	Dokumentert
28.04.20	Surnadal	Dokumentert
27.04.20	Snåsa	Dokumentert
26.04.20	Verdal	Dokumentert
20.04.20	Tydal	Dokumentert
31.03.20	Molde	Dokumentert
26.03.20	Molde	Dokumentert
23.03.20	Surnadal	Dokumentert
15.03.20	Surnadal	Dokumentert
Region 7 – Nordland		
30.05.20	Rana	Dokumentert
26.05.20	Hemnes	Dokumentert
20.05.20	Rana	Dokumentert
14.05.20	Saltdal	Dokumentert
08.05.20	Rana	Dokumentert
08.05.20	Fauske	Dokumentert
08.05.20	Sørfold	Dokumentert
04.05.20	Rana	Dokumentert
01.05.20	Narvik	Dokumentert
25.04.20	Grane	Dokumentert
19.04.20	Narvik	Dokumentert
Region 8 – Troms og Finnmark		
25.05.20	Lebesby	Dokumentert
24.05.20	Tana	Dokumentert
14.05.20	Balsfjord	Dokumentert
05.05.20	Målselv	Dokumentert
05.05.20	Målselv	Dokumentert
24.04.20	Målselv	Dokumentert
23.04.20	Målselv	Dokumentert
22.04.20	Kåfjord	Dokumentert
21.04.20	Karasjok	Dokumentert
16.04.20	Bardu	Antatt
15.04.20	Tana	Dokumentert
14.04.20	Tana	Dokumentert
14.04.20	Nordkapp	Dokumentert
14.04.20	Målselv	Dokumentert
13.04.20	Nesseby	Dokumentert
02.04.20	Sør-Varanger	Dokumentert
01.04.20	Tana	Dokumentert

KILDE: ROVDATA.NO

Hensynsløs bjørneforvaltning i beiteland

Svensk forvaltning bråbremser av hensyn til en hardt åresset utmarksnæring. I Norge leter forvaltningen febrilsk etter gasspedalen. Men den virker ikke. Antall bjørneynglinger øker ikke og de som er der får gjøre akkurat som de vil.

 Åsmund Ystad

I 2018 fikk en sauebonde i Lierne i Namdalen beskjed om at sauene måtte flyttes ut av en rovdysikker innhegning fordi ei bjørnebinne hadde slått seg til inne i gjerdet.

I nabokommunene Grong og Namsskogan drives det fortsatt aktiv utmarksbeiting med sau, vest for bjørnesona, men nå blir brukerne oppfordret til å flytte sauene vekk fra beitelandet, som er prioritert for beitedyr og ikke for bjørn, på grunn av bjørn. Med binner med unger i beiteområdet har alle søknader om uttak blitt avslått, på tross av årlige store tap.

«Tydelig sonering» er regjeringens egen suksessoppskrift for forutsigbarhet for beitebrukere. Men i mangel på nok bjørneynglinger ser forvaltningen et dilemma mellom motstridende hensyn i rovviltforlikene som med den største selvfølge brukes til å sette andre hensyn enn vern til side.

Men dette er ingen selvfølge. Et klarsynt storting har gitt tydelige føringer om hvordan slike

dilemma skal løses. I rovviltforliket fra 2011, vedtok et enstemmig storting at: «...bestandsmålet på ynglende bjørn er 13. Der bestandsmålet ikke er nådd skal oppbyggingstakten ta hensyn til nødvendig tid til tilpasninger for beitebrukerne og lokalsamfunnene generelt.» Den samme føringen er nedfelt i forarbeidene til naturmangfoldloven.

Stortinget har gitt forvaltningen et handlingsrom som den neker å bruke. Prioriterte ungeområder for bjørn i Norge er brakklagt for utmarksbeite for sau og reindrifta er overlatt til seg selv, på tross av at stortingsvedtak om det motsatte.

Og nå står randområdene for tur. Manglende bjørneynglinger trumfer alle andre hensyn, stortingsvedtak eller ikke. Rasering av utmarksbeiting i ynglesonene avløses av en hensynsløs bjørneforvaltning i prioriterte beiteområder. Den eneste forutsigbarheten er at ingen ting skjer.

Manglende binner i Norge skyldes ikke norsk forvaltning, felte binner er svært få. Reduksjo-

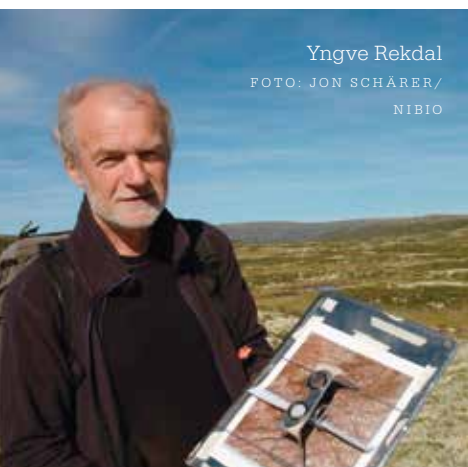
nen skyldes svenske forvaltning, med et betydelig uttak i form av lisensjakt og ikke minst i form av ekstraordinære uttak på vårsnø, ofte nært norskegrensa.

Dette har pågått i flere år, i april og mai 2020 har svenskene ifølge Rovbasen tatt ut over 140 bjørner. Målet er å redusere bjørnen voldsomme predasjon på tamrein, grundig dokumentert av forskning.

Betydelige uttak av bjørn, mange av dem binner med unger, nært norskegrensa, betyr at mange «norske» binner også forsvinner. Derfor flater veksten ut.

Svenskene bråbremser av hensyn til en hardt presset utmarksnæring. Norsk forvaltning leter febrilsk etter gasspedalen. Men den er ikke der. Vi har ikke noe valg. Bjørnen kommer tilbake, men det vil ta tid.

Denne tiden kan med fordel brukes godt til å utvikle en forvaltning som fungerer i stedet for å kaste enhver troverdighet over bord.

Yngve Rekdal
FOTO: JON SCHÄRER/
NIBIO

Utmarksbeitet må brukast

«..Det er ein arv frå tidlegare generasjonars utmarksbruk som no forvitrar. Skal vi ta vare på produktiviteten i utmarka for matproduksjon må ho brukast – beitetrykket må haldast høgt. I dag er beitedyra for få og går for spreitt, dei seinkar attgroinga, men stoppar ho ikkje.

God kultivering av utmarka krev eit høgt dyretal og lang beitesesong. Særleg viktig er tidleg slepp. Da vil dyr eta meir av knoppar og skot frå tre og busker, og høge urter og bregnar blir hemma i vokster.»

FRA KRONIKKEN «UTMARKSBEIET MÅ BRUKAST»
AV YNGVE REKDAL, NIBIO, NATIONEN 28.05.2020

Skadefellingsbonanza i Sverige i vår

Minst 143 bjørner er felt på skadefelling i Sverige i april og mai. Hensikten er å beskytte tamreindrifta.

Kartutsnittet viser noen av bjørnene som er felt på skadefelling i vår i Jämtland, nært grensa mot Trøndelag.

Skäckerfjällen
KILDE: ROVBASE.NO

Svein Egil Hatlevik

Mens norske myndigheter strever med å oppnå bestandsmålet på 13 årlige ynglinger av bjørn, har svenskene hatt en travel vår og når det gjelder skadefelling: Minst 143 dyr i april og mai, viser tall fra den svensk-norske databasen Rovbase.

Mange av bjørnene er blitt skutt like på andre siden av svenskegrensa i Jämtland, Västerbotten og Norrbotten. Både hanner, binner og unger er på oversikten over de skutte bjørnene. Grunnen til det høye uttaket er store mengder snø i fjellene. Dermed har ikke tamreinen tatt seg opp på fjellet, og er blitt værende i skogen, hvor simlene har kalvet, skriver Länsstyrelsen i Västerbotten på sin nettside.

Kalvingen skjer i de samme skogsområdene hvor bjørnen våkner, og flere länsstyrelser konkluderer med at det eneste som kan gjøres er å skyte bjørner for å unngå omfattende tap av tamrein i kalvingsland.

Jonas Kindberg er leder i Rovdata og har bakgrunn som

bjørneforsker både i Norge og i sitt opphavsland Sverige.

– Det har vært rekordstort antall skadefellinger i Västerbotten og mye i Norrbotten og Jämtland også, sier Kindberg.

– **Hvordan påvirker det bestanden på norsk side?**

– Generelt kan jeg si at mange bjørner kommer fra Sverige til Norge, og omvendt, og hvis det er stort uttak på svensk side, blir det vanskeligere å oppnå bestandsmålet i Norge, sier Kindberg. Han legger til at Norsk institutt for naturforskning, som Rovdata er underlagt, har fått i oppdrag fra Rovviltnemnda i Trøndelag og Møre og Romsdal å lage en rapport om bjørnens arealbruk og hvor mye forvaltning av bjørn påvirker bjørnebestanden. Den ventes klar på seinhøsten.

– Da vil vi kunne si mer om hva bjørnenes bevegelser har å si for oppnåelsen av bestandsmålet i Norge. Forskingen skal bruke nye metoder for DNA-analyse for å se nærmere på slektskapet mellom svenske

og norske bjørner og få bedre svar på i hvor stort omfang avkom av norske bjørner drar til Sverige for å bli skutt, sier Kindberg.

Svenskene har satt et minimumstall for sin bjørnebestand på 1400 individer. Siste oversikt over bestanden viser at den ligger på mellom 2700 og 2800 dyr. DNA-analyser fra her i Norge har vist at det var minst 148 ulike bjørner innenfor Norges grenser i løpet av 2019.

– Når Sverige ligger såpass mye over bestandsmålet, blir det også mye større rom for forvaltning. Bjørnen i Norge og Sverige blir utsatt for to ulike forvaltningssystemer uten noen som helst koordinering, sier Kindberg.

– **Har du forståelse for at beitebrukere i Norge kan bli fortvilet over at bjørner beiteprioriterte områder blir strengt beskyttet når det er såpass mye bjørn like over svenskegrensa?**

– Jeg vil helst begrense meg til å uttale meg om forskningsspørsmål, for det er tunge forvaltningsmessige avveininger som ligger til grunn i hvert enkelt tilfelle. Noen ganger kan tallet på bjørner gå opp og tapene av beitedyr gå ned, og omvendt. Men jeg har selvsagt forståelse for at det er frustrerende for dyreeiere som mister dyra sine.

Jonas Kindberg er bjørneforsker og leder i Rovdata.

FOTO: NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING

20 år med ulv som nabo

Trond Burud har sporet og fotografert ulv på Finnskogen i årevis. Det er det blitt bok av.

Svein Egil Hatlevik

En gang, i den tid da korona fortsatt var en øl eller jordbærsort eller noe annet som ikke er så skummelt, holdt Trond Burud foredrag om ulvene i Kynnareviret for en fullstappa sal i grendehuset på Risberget i Finnskogen. Burud hadde planer om flere foredrag utover våren, men i et nedstengt samfunn ble det tid til å skrive bok i stedet. Boka, «Kynnareviret – Historien om et ulvrevir», ble utsolgt på få dager, og nytt opplag ble trykket raskt.

– Jeg hadde ikke trodd det skulle gå så fort, sier en godt fornøyd Burud.

– Hvordan har reaksjonene vært?

– Jeg har fått høre blant annet at boka er både balansert og veldokumentert, tatt i betraktning at den er skrevet av en uttalt ulvmotstander, og det er litt artig. For kjemperne hadde nok ventet seg noe verre.

Den erfaringsbaserte kunnskapen

Burud har bodd i Risberget siden 1995 og hatt ulv som nabo i rundt 20 år. Det er sporing av ulv i Kynnareviret gjennom hele denne perioden som danner grunnlaget for boka. Der hvor de mange andre bøker om ulv er illustrert med innkjøpte fotografier av ulver fra dyreparker, er det vesentligste av bilder i Buruds bok tatt av forfatteren selv.

– Jeg har vært i en pågående læreprosess siden tidlig på 2000-tallet. Den gangen kunne jeg ikke noe mer om ulven enn de fleste. Boka er også en innsats for å feste til papir noe av den erfaringsbaserte kunnskapen vi i skogen bygger opp. Det er mange som har googlet seg til en slags ekspertise på ulven, og når det vi som ferdes ute i skogen ser at ulven oppfører seg annerledes enn hva som kan leses i rapporter, blir ikke det trodd. Da er det bra å kunne spre litt av det jeg har observert, sier Burud.

Buruds oversikt over ulven i Kynna ble til slutt så god at dyrevernorganisasjonen NOAH politianmeldte ham for å være for tett på.

– Politiet fant, som jeg har skjønnet hele tida, ingenting ulovlig. Men saken er ikke helt avsluttet og kan åpnes igjen, og det irriterer meg noe jævlig, sier Burud. Han har måttet betale flere tusen kroner for å kunne lese dokumentene som beskriver hva han er anklaget for.

Ett av de mange fotografiene Trond Burud har tatt av ulv. Denne ulven er fra Kynnareviret.

FOTO: TROND BURUD

– Politikontorene var stengt på grunn av koronaen, så jeg engasjerte en advokat som aller nådigst fikk tilsendt dokumentasjonen. De som har anmeldt meg får jo all dokumentasjon tilsendt automatisk, så dette var tullete greier, sier Burud.

– Anmeldelsen kom på bakgrunn av av uttalelser på Facebook. Ofte har jeg lagt ut ting for å irritere, erte eller provosere, og så blir kommentarer tatt ut av sammenheng. Sånn går det når man tror for godt om folk. Det er dumt at det skal være slik.

Nærkontakt med dyra

I boka kan leseren finne bilder av ulvemøkk med én meter lang bendelorm, bilder av streifdyr på vei gjennom andre ulvers revirer og slåsskamper mellom ulver.

– Hva ved ulven har overrasket deg mest gjennom disse 20 årene?

– Jeg har jo vært i situasjoner hvor ulvene sitter og glaner på meg på en åtte-ti meters hold. Det er helt i strid med hva man blir opplært til å tro. Og da ulven kom og tok sau hos meg i 2002, var det en overraskelse med all overskuddsdrepinga. Men det er jo godt kjent og etablert i ettertid.

– Nå som folk skal få lov å møtes igjen – kan vi regne med at det blir flere foredrag rundt omkring?

– Jeg er ikke den som lar sjansen gå fra meg til å snakke litt om og vise bilder fra Finnskogen, så det er definitivt planen.

Les utdrag fra boka på side 14

Det var fullt hus under Trond Buruds foredrag om ulvene i Kynnareviret. Foredraget fant sted på Risberget i Våler kommune på Finnskogen i februar.

FOTO: SVEIN EGIL HATLEVIK

Ulvemøkk kjennetegnes ved en ufyselig lukt og pelsdotter fra elg.

FOTO: TROND BURUD

Mer enn 100 slike glass gikk med i fjor til innsamlede møkkprøver fra ulv. Prøvene sendes til forskere, som bruker dem til å holde oversikt over ulvebestanden.

FOTO: TROND BURUD

Blikkontakt med ulven

Denne ulven møtte Trond Burud i skogen i juni i fjor.
FOTO: TROND BURUD

Her er et utdrag av Trond Buruds bok «Kynnareviret – Historien om et ulvrevir».

«I Kynnareviret har det skjedd ting. Etter tips om valper som var observert syd i Kynndalen, brukte Liv og jeg noen kvelder i dette området, noe som resulterte i dette nærbildet av ulven.

Jeg fikk flere ganger i korte glimt se valper i fri utfoldelse, og ved et tilfelle oppsøkte faktisk en av valpene meg mens jeg stod i veikanten og lyttet. Først da jeg fomlet med videokameraet for å få tatt noen bilder, ble den usikker og forsvant. Bildene ble forevist Statens naturoppsyn, men kvaliteten var for dårlig til en sikker bekreftelse, men vi var alle enige om hva filmen viste.

Først da jeg fikk tillatelse fra skogeier til å sette opp et viltkamera, kom gjennombruddet, og ikke mindre enn seks valper

havnet på brikken første natta kameraet stod ute, sammen med en voksen ulv. Jeg sier en voksen, for vi antok det kunne være gamlehannen, men det skulle det vise seg at det ikke var.

Tispa kjenner jeg igjen, men den som fulgte valpene så ut til å være en eldre valp. DNA-funn bekreftet at dette mest sannsynlig var en valp fra 2018-unglinga. SNO fikk tilgang

til bildene og det varte ikke lenge før også Rovdata hadde saken på «første side» ...

Liv og jeg stod en kveld i veikanten og lyttet da valpene begynte å ule, og det gikk ikke lang tid før hele skokken kom hørbart ned lia mot der vi sto. I noen korte øyeblikk hadde vi blikkontakt med et par valper, før de ante uråd og gjemte seg blant kvist og lyng.

Det ble etterhvert mye trafikk i området, og ei natt sist i juli, var tispa sammen med en annen voksen ulv og hentet fem av valpene i ly av nattermørket. Den sjette hentet tispa dagen etter og forlot dette rendezvous-området for godt.»

Trond Burud har gitt ut elleve bøker. Dette er hans første bok om ulv.

FOTO: SVEIN EGIL HATLEVIK

Arne Sveen får strengt vernet ulv i nærmiljøet

Det er ikke hyggelig å få en genetisk viktig ulv som skal produsere valper de kommende seks-sju åra inn i lokalområdet, sier ulvejeger Arne Sveen.

Arne Sveen har vært leder for to flokkuttak av ulv de siste årene.

FOTO: PRIVAT

En ulv med finsk-russisk opphav ble fanget inn, bedøvet, merket og flyttet til Kongsvinger kommune i fjor høst.

FOTO: STATENS NATUROPPSYN/MILJØDIREKTORATET

Svein Egil Hatlevik

I vår har den genetisk viktige Elgå-hannen slått seg til i et område delvis innenfor og delvis utenfor ulvesonen. Hannen ble først fanget inn i Engerdal, nært svenskegrensa, og er betegnet som genetisk viktig fordi den har finsk-russisk arvemateriale. I vår ble Elgå-hannen bekreftet revirhevdende med ei tisper fra Deisjø-flokken.

Etter at Elgå-hannen ble bedøvet, ble han fraktet til Kongsvinger-traktene. Siden har han beveget seg rundt som en vandrende unntakstilstand og stanset jakt flere steder utenfor ulvesonen.

I gjennomsnitt har ulvene i Skandinavia en innavlsgrad som tilsvarer at alle dyra er barn av to helsøsken. Det er også begrunnelsen for beskyttelsen av en hann med nye gener.

I nabolaget

Arne Sveen fra Rena har vært jaktleder for lisensfelling i både Julussa og i Letjenna, hvor hele flokker er blitt skutt ut. Sveen er også medlem av landsstyret til Folkeaksjonen Ny Rovdyrpolitikk.

– Du har lagt ned utallige arbeidstimer på å fjerne ulv i Østerdalen. Det må være

ergerlig å få disse spesialulvene inn i ... hva skal vi kalle det ... nabolaget?

– På det nærmeste er ulvene sporet fire kilometer fra der hvor jeg bor, så du kan godt kalle det nabolaget. Paret er sporet godt inne i det gamle Letjenna-reviret. Vi har brukt en par år på å ta ut flokker i nærmiljøet, og det er ikke hyggelig når du får inn denne genetisk viktige ulven som skal produsere valper de kommende seks-sju åra, sier Sveen.

Han tviler på at den nye flokkens territorium vil overlape mye med det gamle Letjenna-reviret – der er det lite vilt igjen. Derfor er Sveen spent på hva som til slutt blir tilholdssted. Elgå-hannen er merket med GPS-sender, så Statens naturoppsyn har god oversikt over bevegelsesmønsteret.

– Vi veit ikke så mye før vi får spora dem på snø, og jeg regner med at vi vanlige dødelige må gjøre nettopp det for å få oversikten.

Over bestandsmålet

Det han vet hittil, er at det genetisk viktige paret har brukt et område som går fra sør-øst for Tupsjøen i Åmot, mot Regionfelt

Østlandet, og at de har vært på vestsida av Renaelva mellom Deset og Løset.

Vinterens bestandstelling av ulv har dokumentert elleve ynglinger av ulv i Norge. Av dem er seks funnet sted i helnorske revirer, mens fem er i grensereviret på norsk-svensk territorium. Når Letjenna-flokken er borte, er det ti ynglende flokker igjen. Bestandsmålet er mellom fire og seks ynglinger. Valpekull i grenseflokker regnes som en halv yngling.

Sveen er oppgitt over at ulvbestanden nasjonalt i flere år har ligget over bestandsmålet.

– Vi får håpe det finnes politisk vilje til å snu utviklingen. Jeg håper at Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet finner sammen, slik vi får et maksimum hvor loven bestemmer helt tydelig at hvis det er mer enn seks ynglinger, så skal antall flokker ned til bestandsmålet. Jeg håper de gjør et skikkelig politisk håndverk, slik at vi kan begynne å forvalte bestanden, sier Sveen.

Landsstyrets medlemmer:

Nils Solberg Landstyrets leder

Halden
Tlf. 479 11 542
nils.solberg@rovdyr.org

Laila Hoff Bonde, lærer og daglig leder

Hattfjelldal
Tlf. 920 51 459

Arve Sætra Delesjef

Aurskog
Tlf. 992 15 586

Tone Judith Marstein Benjaminsen

Bonde
Skånland
Tlf. 941 47 249

Arne Sveen Konserntillitsvalgt

Rena
Tlf. 951 90 083

Per Bjarne Bonesvoll

1. vara
Midtre Gauldal

Mette Trøftmoen

2. vara
Nord-Odal

Knut Halvor Jorde

3. vara
Nesbyen

Folkeaksjonens ledelse og politikk:

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk er en landsomfattende partipolitisk nøytral organisasjon med formål å endre dagens rovdyrpolitikk. Økende bestander av store rovdyr gir ikke bare konflikt mellom nærings og verneinteresser. Det handler om mange folks livskvalitet i hverdagen.

Skogen og utmarka er viktig for vår livskvalitet. Dagens rovdyrpolitikk truer mye av det som gjør det meningsfullt å bo i Distrikts-Norge.

Jegere og utmarksbrukere er kulturbærere. Vår fantastiske natur med et rikt biologisk mangfold er et resultat av flere tusen år med allsidig utmarksbruk. Dette er faktisk grunnlaget for vår opprinnelige eksistens og bosetting i Norge.

Det er kunnskapsløst og historieløst hvis disse rike tradisjonene skal vike for myter om at Norge består av urørt villmark.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk er en viktig stemme i rovdyrdebatten. Med kunnskap, ansvarlighet og engasjement bidrar vi til økt kompetanse som skal gi

grunnlag for en ny politikk med aktiv forvaltning i stedet for strengt vern av rovdyr i Norge.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk sier:

- **Ja til lokal forvaltning**
- **Ja til effektivt uttak av skadedyr**
- **Nei til kjerneområder og rovdyrsoner**
- **Nei til fast ulvestamme i Norge**

Ansatte:

Åsmund Ystad

Daglig leder
Tlf. 975 95 119
aksjonen@rovdyr.org

Medlemskontingent er kr 285,- for hovedmedlem i 2020.

Familiemelderskap koster kr 415 for hele familien.. Ungdom under 25 år betaler kr 130 pr. person. Nye hovedmedlemmer betaler kr 200 første året, og familiemedlemmer og ungdom kr. 100 første året.

Fine premier til Folkeaksjonens gode ververe

Verv 6 medlemmer og velg mellom:

Genser:
Norsk Natur
er herlig
- uten ulv

6 drammeglass
med FNR-logo

Våpenreim
sort, med FNR-logo

Jeg melder meg herved inn som medlem i
Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk.

Navn:

Adresse:

Postnr./Sted:

Fødselsår, under 25 år: Familiemedlem:

Navn:

Adresse:

Postnr./Sted:

Fødselsår, under 25 år: Familiemedlem:

Navn:

Adresse:

Postnr./Sted:

Fødselsår, under 25 år: Familiemedlem:

Navn:

Adresse:

Postnr./Sted:

Fødselsår, under 25 år: Familiemedlem:

Navn:

Adresse:

Postnr./Sted:

Fødselsår, under 25 år: Familiemedlem:

Navn:

Adresse:

Postnr./Sted:

Fødselsår, under 25 år: Familiemedlem:

Innmeldingsskjema sendes:

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk,
Pb. 40, 7701 Steinkjer
aksjonen@rovdyr.org

Telefon: 975 95 119
Bankkonto: 4464.09.33434

Du kan også bruke innmeldingsskjema
på www.rovdyr.org

Jeg har vervet 6 nye medlemmer og ønsker meg:

- Folkeaksjonens genser
- 6 drammeglass med logo
- Sort våpenreim med logo

Navn:

Adresse:

Dato:

Postnr./Sted:

Telefon:

Tipping for ny rovdyrpolitikk, påmelding med SMS

Du kan gi din grasrotandel fra Norsk Tipping til lokallag i Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk - Østfold lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 912159078» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk - Ringsaker lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 994021265» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk—Glåmdal lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 922937699» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk - Hallingdal lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 918919597» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk - Lesja og Dovre lokallag
Send SMS «Grasrotandelene 919017112» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk—Oppdal og Rennebu lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 912499383» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk—Gauldal lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 913027124» til 60000

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk—Nord-Østerdal lokallag
Send SMS «Grasrotandelen 922406189» til 60000

Sjekk folkeaksjonens nettbutikk: www.rovdyr.org

Caps

T-skjorte

Genser

Våpenreim

Kaffekopp

Drammeglass

Klistremerker

NY ADRESSE? NYTT MOBILNUMMER? NY EPOSTADRESSE?

Send oss riktig postadresse hvis det feil eller mangler. Vi ønsker også å registrere ditt mobilnummer og din epostadresse. Det er selvfølgelig frivillig. Bruk kontaktskjema på www.rovdyr.org eller send epost til aksjonen@rovdyr.org Skriv inn ditt medlemsnummer, fem siffer, som du finner sammen med navn og adresse øverst på baksiden av Rovdyrbladet.

Husk å registrere deg som **lisensjeger**

Jon Stabekk, leder i FNR Østfold lokallag, gjentar oppfordringen om at alle jegere registrerer seg som lisensjeger på store rovdyr.

✍️ Åsmund Ystad

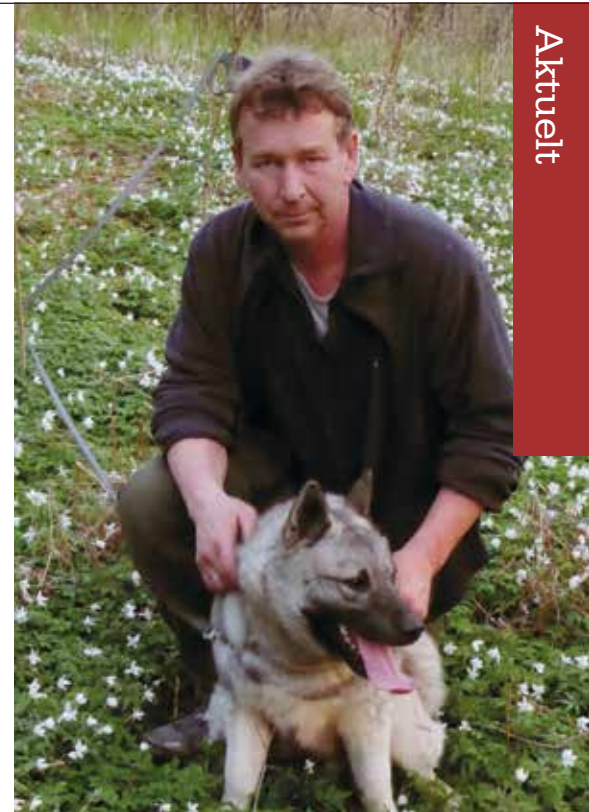
Det er den beste måten å reagere på så lenge myndighetene har bestemt at lister over lisensjegere er offentlig tilgjengelig for innsyn.

Vi må bare vise at vi er mange. Sett av fem minutter, gå inn på nettsiden til jegerregisteret og registrer deg som lisensjeger. Gjør det selv om det er usannsynlig at det blir jakt på ulv, bjørn, gaupe eller jerv i ditt nærområde, eller du selv er med på slik jakt, sier Jon Stabekk.

Ved å registrere deg oppnår du tre ting:

1. Du viser din solidaritet med dem som utfører jobben.
2. Du reduserer muligheten ekstremister har til sjikane, fordi du er med på å vise at det er mange av oss.
3. Du synliggjør for myndighetene at det er mange som ønsker en aktiv forvaltning av rovdyr etter gjeldende forlik og regler.

Jon Stabekk,
leder i FNR
Østfold lokallag

DETTE ER SAKEN

- Østfold-avisa Smaalenenes Avis offentliggjorde like før nyttår navn på norske jegere som hadde lisens til å felle ulv.
- Det er Miljødirektoratet som har bestemt at avisa skulle få tilgang til lista over ulvejegere.
- Miljødirektoratet og tidligere Klima og miljødepartementet har forsvart offentliggjøring med å vise til at forvaltningen er forpliktet å gi allmennheten innsyn i offentlige registre. på 70 individer fra forrige vinter. Etter flere år med nedgang er bestanden omtrent tilbake på samme nivå som i 2014. Den felles skandinaviske ulvebestanden er i vinter beregnet til å bestå av cirka 450 individer, og det er en økning på 70 individer fra forrige vinter. Etter flere år med nedgang er bestanden omtrent tilbake på samme nivå som i 2014.

Ulv på gårdsbesøk

Eksemplene på nærgående og lite sky ulver er mange. Denne lite hyggelige gjesten dukket på gårdsplassen til Anette og Lars Kvernhusengen i Lundebø i Hærland i Østfold en morgen i slutten av mai.

Ulven tuslet over tunet, vimset litt rundt på jorden før den stakk til skogs igjen.

FOTO: PRIVAT

Noen tanker fra en gjeters notatblokk

Og en test på hvor lang tid det kan ta før man finner en «tilgjengelig stokk».

Svein Egil Hatlevik

I midten av mai ble tre sauer tatt av ulv i Ytre Enebakk. En fjerde kom seg unna ved å svømme over et vann og måtte hentes hjem i robåt. Sauene var rikelig spist av, det kunne se ut som det var et en ulv med forsørgeransvar som skulle tilbake til valper og fø dem.

Kvelden før nasjonaldagen var det etterlysning etter noen som kunne passe på sauene. Vi var tre som hadde møtt opp. Én uten borse, én med borse og en tredje som hadde fått beskjed av kona om å la børsa være hjemme. Noe av det første som ble tema var når gjeteren kan bruke nødvergerett, og når den ikke kan brukes. Eieren av dyra ønsket ikke å risikere de ulempene som måtte følge med om det ble felt ulv bare tre mil utafor Oslo, så da var det ikke stort mer å diskutere.

Den første morgenen, like etter klokka fem, kom det en ulv. Vi oppdaget den på et grasjorde snaue 200 meter fra en liten flokk søyer med helt ferske lam. Ulven hadde kurs rett mot sauene, det var lett å se, men den stoppa opp da

den så at vi var der. Etter en stund la den seg ned, som for å sole seg, før den forsvant opp i skogen etter et minuttstid. Hadde det vært mørkt, hadde vi ikke oppdaget den før det var for seint. Ett angrep avverget. Vi veit den har vært der minst to ganger siden.

Videoen som min gjeterkollega filmet ble publisert på Facebook, og ikke lenge etter ble den delt med slagordet «Gjeting fungerer!»

Ytre Enebakk ligger sørøst for Oslo

Den som er ute etter «tilgjengelig stokk» må slå seg til ro med det som er tilgjengelig.

FOTO: SVEIN EGIL HATLEVIK

Det er nok en sannhet med modifikasjoner. Den som mener at gjeting er løsningen på alt som er av rovdyrproblemer for beitenæringa, bør være på et slikt lite beite selv. Et lite beite er ikke lite når det er mørkt og du ikke veit hvor ulven er. 200 meter er langt når du filmer ulven med mobilkamera, men det er ikke langt når

det er avstanden mellom en ulv og søyer som nettopp har lammet.

Mange veit ikke forskjellen på Enebakk og Rendalen. Det som er igjen av sau her hos oss, holdes innafor gjerder. Rundt oss er det trafikk (ikke så mye på natta, riktignok), bolighus, innsjø og dyrka mark. Ulven har nok ikke tenkt å gi seg. Skal du utnytte utmarksbeitet i Rendalen, må det bli slik at sauene går spredt over store områder. Da holder det ikke å ha kontroll på en 200 meters radius rundt dyra.

Gjetervakta begynner for alvor når det begynner å bli så mørkt at alle skygger i landskapet ser litt ut som et dyr. Så blir det mørkere og mørkere. Det er mye tid til å tenke på alt mulig slags når en sitter og glør ut i natta og lurur på hvor ulven er. Hvis gråbein kommer, er det greit å ha en plan, og siden

Klima- og miljødepartementet har skrevet i sine kommentarer til ny nødvergeparagraf at en kan vurdere «jaging ved bruk av tilgjengelig stokk» om det kommer rovdyr, prøvde jeg å finne en slik blant gresstuster, buskas og gjerdestolper.

Disse sauene har klart seg enn så lenge, men ulven er smart og har neppe tenkt å gi opp.
FOTO: SVEIN EGIL HATLEVIK

En liten plankebit? Nei. Et bjørkeris? Nei? En neve småstein? Virker kanskje, men «tilgjengelig stokk» er det ikke. Etter rundt fem minutter finner jeg en bitteliten gjerdestolpe av plast, akkurat lang nok til at jeg kan støtte meg på den når jeg går. Den ligger godt i hånda og ser tidsmessig ut, jeg kan slå gjennom luften med en tøff svi-sjelyd. Hva slags effekt mitt eksemplar av «tilgjengelig stokk» ville ha om det skulle dukke opp en hannulv på 50 kilo har jeg til gode å finne ut.

Til slutt: Det har vært en god del observasjoner av ulv utafør det som har vært det vanlige området til Østmarka-flokken. Den har vanligvis holdt seg lenger opp mot Kirkebygda. Det kan være at det er lite elg igjen i Østmarka og at ulven trekker mot nye jaktmarker, men om det etter hvert skulle bli bekreftet et nytt revir i Gaupsteinmarka mellom Enebak, Ski og Hobøl, blir neppe denne gjeteren overrasket.

En ulv på 200 meters avstand er langt unna for en fotograf med mobilkamera, men veldig nært om du er en søye med lam som bare er noen dager gamle.

FOTO: VIDAR GRINI

Sauehold som utmarksnæring er under avvikling i ulvesona

Fra 1999 fram til 2017 økte antallet sau i ulvesona, men de to siste årene har antallet minket. Andelen dyr som slippes på utmarksbeite er redusert. Sauen flytter sørover og inn mot byer og tettsteder.

Ordinært utmarksbeite med frittgående dyr i utmarka er avviklet i de delene av ulvesona der ulven har etablert seg.

Med ajourført statistikk kan vi slå fast at det er korrekt at antallet sau i ulvesona har økt. Den samme statistikken viser også at sauehold som distrikts- og utmarksnæring er under avvikling i ulvesona, skriver Geir-Harald Strand fra NIBIO i en kronikk i Natio-nen 2. juni 2020.

KILDE NATIONEN

Geir Harald Strand, NIBIO

GAUPA

var ikke utryddet likevel

Gaupebestanden over bestandsmålet.
66,5 familiegrupper registrert siste vinter.

 Åsmund Ystad

Etter sju år under bestandsmålet er gaupe igjen over Stortingets vedtatte mål om 65 årlige familiegrupper. Dette er en økning på 21 % fra året før.

Økningen har skjedd på tross av årlig kvotejakt på gaupe, til store protester fra Naturvernforbundet, WWF, NOAH og alt som kryper og går av verneorganisasjoner på facebook og i virkeligheten.

Det har ikke manglet på kraftige kommentarer fra den kanten, «geværforvaltning», «utryddelsesjakt» og «en skam for Norge».

Usakligheter i en uendelig strøm, som imidlertid ikke har klart å påvirke forvaltningen som har lyttet til forskernes klare råd om at gaupe kommer tilbake. Det er bare spørsmål om tid og naturlige svingninger og en klok forvaltning.

Og som vi i Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk vil tilføye, det er et spørsmål om troverdig bestandsregistrering.

En gaupebestand har naturlige svingninger.

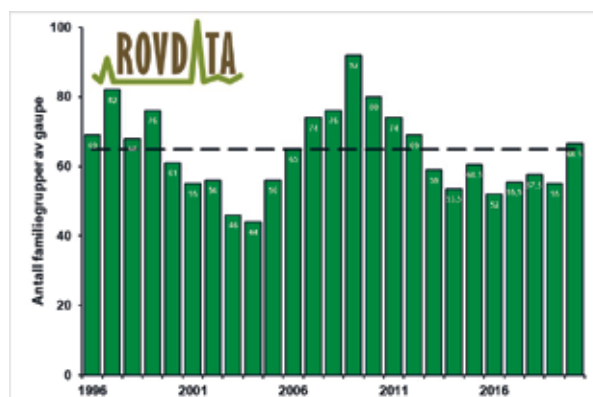
Etter nedgang kommer oppgang. Figuren viser antall familiegrupper av gaupe på landsbasis før jakt i perioden 1996-2020.

Den stiplede linjen angir det nasjonale bestandsmålet.

Gaupe i Norge er sterkt truet på den norske rødlista. Likevel yngler den i bøtter og spann, på tross av årlig jakt i store deler av landet. Denne gaupe ble felt ovenfor Flå sentrum etter en kort los for foxhunden Tikka og Jamthunden Isi. En fantastisk trivelig jakt dag for Hallingdal Rovdyrjaktlag.

FOTO: TOR KRISTIAN TVEITEHAGEN

Kontaktinformasjon for Folkeaksjonens lokallag

Lokallag	Leder	Telefon
Østfold	Jon Stabekk, Halden	tlf. 908 66 479
Akershus	Odd Granås, Aurskog	tlf. 908 81 938
Søndre Buskerud	Olav Fageraas, Spikkestad	tlf. 918 82 430
Glåmdalen	Kjell Eierholen, Åsnes	tlf. 971 80 798
Vestfold	Frode Island Bergan, Steinsholt	tlf. 905 81 517
Hallingdal	Knut Halvor Jordet, Nesbyen	tlf. 958 88 416
Trysil og Engerdal	Hans Peter Nyhuus, Trysil	tlf. 992 11 953
Åmot og Elverum	Vidar Helgesen, Rena	tlf. 917 46 796
Ringsaker	Geir Atle Aas, Brumunddal	tlf. 907 27 902
Nord-Østerdal	Harald Enge, Os	tlf. 950 88 892
Lillehammer	Ottar Moe, Øyer	tlf. 959 81 660
Valdres	Arne Warberg, Fagernes	tlf. 906 14 892
Lesja og Dovre	Eirik Sæther, Lesjaskog	tlf. 909 91 236
Oppdal og Rennebu	Odd Roger Eggan, Oppdal	tlf. 976 80 808
Gauldal	Johan Hokseggen, Kvål	tlf. 959 91 873
Nord-Trøndelag	Lars Waade, Skogn	tlf. 911 14 681
Helgeland	Anders Svarstad, Leirfjord	tlf. 959 02 607
Troms	Terje Benjaminsen, Skånland	tlf. 913 91 707

Landsstyret i Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

Leder:	Nils Solberg, Halden	tlf. 479 11 542
Nestleder:	Arve Sætra, Aurskog	tlf. 992 15 586
Styremedlem:	Tone J. M Benjaminsen, Skånland	tlf. 941 47 249
	Laila Hoff, Hattfjelldal	tlf. 920 51 459
	Arne Sveen, Rena	tlf. 951 90 083
Varamedlem:	Per Bjarne Bonesvoll, Rognes	tlf. 909 56 310
	Mette Trøftmoen, Nord-Odal	tlf. 905 86 603
	Knut Halvor Jorde, Nesbyen	tlf. 958 88 416
Daglig leder:	Åsmund Ystad, Steinkjer	tlf. 975 95 119
	e-post: aksjonen@rovdyr.org	

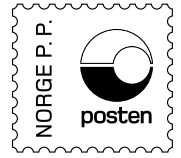
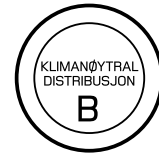
Revisor: Revisorfirmaet BDO AS, Steinkjer

Møteleder
landsmøte: Leif Kåre Kvangraven, Os i Østerdalen

Valgkomité: Johan Hokseggen, Gauldal lokallag
Geir Atle Aas, Ringsaker lokallag
Jon Stabekk, Østfold lokallag

Tidligere utgaver
av Rovdyr
kan leses på
www.rovdyr.org

Velkommen til Folkeaksjonens nye nettside www.rovdyr.org

Meld deg inn -før Norge gror igjen!

ROVDYR.ORG

Nyheter ▾ Bakgrunn og historie Meld deg inn! Nettbutikk

Skadefellingsbonanza i Sverige i vår

På 7. juni 2020 Av Svein Egil Hatlevik

Minst 143 bjørner er feit på skadefelling i Sverige i siden mars. Hensikten er å beskytte tamreindrifta.

[Les mer >>](#)

Noen tanker fra en gjeters notatbukk

På 7. juni 2020

Møtte veggen i Stortinget

På 7. juni 2020

Nye medlemmer i regionale roviltremnder

På 6. mai 2020

Rovdyrforvaltning er politikk, ikke juss!

På 5. mai 2020